

**OBČINA DOL PRI LJUBLJANI
ŽUPAN**

Dol pri Ljubljani 1, 1262 Dol pri Ljubljani

☎ 01/ 53 03 240

✉ obcina@dol.si

Številka: 410-0005/2022-3

Datum: 17.10.2022

**VSEM NEPOSREDNIM IN POSREDNIM
PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM**

Zadeva:

**PRIPRAVA FINANČNEGA NAČRTA PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV:
NAVODILO IN IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO PRORAČUNA ZA LETO 2023**

1. UVOD

Občina Dol pri Ljubljani pripravlja Odlok o proračunu Občina Dol pri Ljubljani za leto 2023, torej proračun občine za prihodnje leto. Na podlagi 17. in 18. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – UPB, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US, v nadaljevanju: ZJF) za finance pristojen organ občinske uprave izdaja **Navodilo in izhodišča za pripravo občinskega proračuna za leto 2023**.

Navodilo je pripravljeno na podlagi dopisa Ministrstva za finance 4101-31/2022/1, z dne 30. 9. 2022, na podlagi Proračunskega priročnika za pripravo proračunov občin za leti 2023 in 2024¹, Jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2022 ter Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 187/21, 206/21 – ZDUPŠOP in 129/22).

Navodilo je namenjeno tako neposrednim kot tudi posrednim proračunskim uporabnikom.

Namen navodila je, da se na podlagi izhodišč, usmeritev in predpostavk za prihodnje leto pripravijo predlogi finančnih načrtov z vsemi potrebnimi prilogami in obrazložitvami, ki predstavljajo temelj za pripravo občinskega proračuna za leto 2023. Na podlagi tega navodila občina pričakuje finančne načrte, ki bodo zajemali vse potrebne načrte za nemoteno delovanje uporabnikov proračuna v prihodnjem proračunskem letu in bodo osnovani na realnih temeljih.

2. ZAKONODAJA, PREDPISI

Neposredni in posredni uporabniki proračuna morajo pri pripravi svojih finančnih načrtov upoštevati določila v nadaljevanju navedenih pravnih predpisov. Zaradi nemotene priprave in sprejemanja občinskega proračuna morajo upoštevati tudi roke, ki so v skladu z ZJF določeni v terminskem planu in 8. poglavju tega dokumenta.

¹ Proračunski priročnik je objavljen na Portalu GOV.si: <https://www.gov.si/teme/financiranje-obcin/>.

ZJF v 3. členu opredeljuje proračun kot akt občine, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto. S tem aktom se določijo programi občinskih organov in sredstva za izvedbo teh programov za proračunsko leto, na katero se sprejeti proračun nanaša.

Proračun sprejema najvišji organ oblasti, v lokalni skupnosti je to Občinski svet. Iz vsebinskega vidika je proračun temeljni finančni instrument, s katerim občina opredeli izvajanje svojih osnovnih nalog. Javni izdatki se v proračunu razvrščajo po namenih in po nosilcih v posamezne vrste izdatkov in se črpajo na podlagi posebnih postopkov in predpisov, ki veljajo za področje javnih financ. Pri določitvi proračuna občine je potrebno upoštevati makroekonomski okvir.

Zaradi jasnega ločevanja pojmov *proračun*, *spremembe proračuna* in *rebalans* proračuna pojasnjujemo pomen teh izrazov (na podlagi 3. člena ZJF):

- **proračun** je akt občine, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto;
- **spremembe proračuna** je akt o spremembah in dopolnitvah občinskega proračuna, ki ga župan predloži v sprejem Občinskemu svetu pred začetkom leta, na katerega se sprejeti proračun nanaša;
- **rebalans** proračuna je akt občine o spremembi proračuna med letom.

Program dela (ali poslovni načrt) je temeljni dokument, v katerem so načrtovane aktivnosti in cilji delovanja proračunskega uporabnika v obdobju enega koledarskega leta. **Finančni načrt** je denarno izražen program dela, ki nam pove, koliko denarnih sredstev bo proračunski uporabnik potreboval za doseg zastavljenih ciljev oziroma izvedbo načrtovanih nalog. Finančni načrt mora biti usklajen z programom dela proračunskega uporabnika in mora biti pripravljen na način, kot je to predpisano za obrazložitev finančnih načrtov.

NEPOSREDNI UPORABNIKI OBČINSKEGA PRORAČUNA (v nadaljevanju PU) – to so občinski svet, nadzorni odbor, župan, občinska uprava – so na osnovi določil ZJF dolžni pripraviti finančne načrte po posameznih proračunskih postavkah oz. stroškovnih mestih (za prejemke in izdatke) za leto 2023 z obrazložitvami, in sicer na podlagi izhodišč, ki veljajo za občinski proračun.

Predlogi finančnih načrtov morajo biti sestavljeni tako, da upoštevajo funkcionalno, ekonomsko in programsko klasifikacijo javnofinančnih prejemkov in izdatkov. Tako bodo omogočili oblikovanje občinskega proračuna skladno z veljavno zakonodajo, podatki bodo preglednejši, natančneje bo tudi možno spremljati porabo sredstev vseh neposrednih uporabnikov občinskega proračuna.

POSREDNI UPORABNIKI OBČINSKEGA PRORAČUNA (v nadaljevanju PPU) – javni zavodi, javna podjetja, skladi in agencije, katerih (so)ustanoviteljica je občina – morajo pripraviti in posredovati predloge svojih finančnih načrtov. 27. člen ZJF določa naslednje:

- PU morajo na način in v roku, kot ga predpiše župan, od PPU zahtevati, da jim pošljejo podatke, potrebne za pripravo finančnih načrtov neposrednih uporabnikov. Župan lahko od PPU zahteva podatke, ki se nanašajo na financiranje PU in so potrebni za pripravo predloga občinskega proračuna.
- Predloge finančnih načrtov PPU morajo pristojni organi predložiti za finance pristojnemu organu občinske uprave, ki jih hkrati s predlogom občinskega proračuna predloži županu, ta pa Občinskemu svetu.

- Finančne načrte PPU sprejme pristojni organ po postopku, določenem v posebnem predpisu ali v aktu o ustanovitvi posrednega uporabnika. Če se pravna oseba v pretežnem delu financira iz proračunskih sredstev, se njen finančni načrt sprejme v 30 dneh po sprejetju občinskega proračuna.

Način priprave finančnih načrtov PPU je določen v *Navodilu o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov* (Uradni list RS, št. 91/00 in 112/00).

Predlog finančnega načrta vseh PU in PPU mora vsebovati tudi **obrazložitve**. Pripravo obrazložitve predloga finančnega načrta (programa dela oziroma letnega izvedbenega načrta) določa 16. člen ZJF in mora vsebovati:

- predstavitev ciljev, strategij in programov na posameznem področju,
- zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo predvidene strategije in programi,
- usklajenost ciljev, strategij in programov z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja,
- izhodišča in kazalce, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev,
- druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predlaganih strategij in programov.

Tudi **Načrt razvojnih programov** (v nadaljevanju NRP) mora biti obrazložen po posameznih projektih. Vsebina obrazložitve mora vsebovati navedbe o namenu, cilju in stanju projekta. Podatke za izpolnitev Obrazca 3 se povzame iz ustreznih strokovnih podlag oz. investicijskega dokumenta. V delu proračuna, ki se nanaša na pripravo NRP, pa je potrebno upoštevati še:

- *Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ* (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16; v nadaljevanju UEM),
- *Zakon o spremljanju državnih pomoči* (Uradni list RS, št. 37/04; v nadaljevanju ZSDrP).

Pri pripravi dokumentov proračuna, ki se nanašajo na pripravo kadrovskega načrta, se upošteva *Zakon o javnih uslužbencih* (Uradni list RS, št. 63/07 – UPB, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C, 203/20 – ZIUPOPdVE, 202/21 – odl. US in 3/22 – ZDeb); v nadaljevanju ZJU).

Sredstva za prejemke zaposlenih se načrtujejo v skladu z določili *Zakona o sistemu plač v javnem sektorju* (Uradni list RS, št. 108/09 – UPB, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18 in 204/21; v nadaljevanju ZSPJS), *Kolektivne pogodbe za javni sektor* (Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18; v nadaljevanju KPJS) in drugo veljavno zakonodajo na področju dela. Pri tem se upošteva tudi vse zadnje sprejete dogovore na ravni države.

Pri pripravi dokumentov, ki se nanašajo na pridobivanje in razpolaganje s stvarnim premoženjem občine pa *Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti* (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18, v nadaljevanju ZSPDSLS-1) in *Uredbo o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti* (Uradni list RS, št. 31/18).

Izhodišča in predpostavke, ki jih je potrebno upoštevati pri pripravi osnutka plana prihodkov in odhodkov za leto 2023, so navedena v nadaljevanju. V kolikor je imel proračunski uporabnik v preteklih letih revizijo poslovanja, naj pri sestavi finančnega načrta upošteva tudi priporočila iz revizijskih poročil.

3. TEMELJNA EKONOMSKA IZHODIŠČA IN PREDPOSTAVKE ZA PRIPRAVO OBČINSKEGA PRORAČUNA

Pri pripravi finančnih načrtov za proračun za leto 2023 morate kot pripomoček upoštevati tudi temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke, ki so opredeljene v Jesenski napovedi gospodarskih gibanj 2022. Le-to je septembra 2022 objavil Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), v njej pa so predstavljena makroekonomska izhodišča razvoja Slovenije tako za letošnje kot tudi prihodnji dve leti. Glavni kazalniki iz jesenske napovedi 2022 za leto 2023 so predstavljeni v spodnji tabeli ².

Kazalnik	2021	2022	2023
BRUTO DOMAČI PROIZVOD:			
– BDP, realna rast v %	8,2	5,0	1,4
– Izvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	14,5	5,0	2,5
– Uvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	17,6	6,5	2,2
– Bruto investicije v osnovna sredstva, realna rast v %	13,7	6,5	2,5
ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST:			
– Zaposlenost, statistika nacionalnih računov, rast v %	1,3	3,0	0,8
– Št. registriranih brezposelnih, povprečje leta, v tisoč	74,3	57,1	54,4
– Stopnja registrirane brezposelnosti, v %	7,6	5,8	5,5
– Bruto plače na zaposlenega - javni sektor, nominalna rast v %	6,5	- 2,7	7,6
– Bruto plače na zaposlenega - zasebni sektor, nominalna rast v %	6,1	5,5	5,1
– Bruto plače na zaposlenega - javni sektor, realna rast v %	4,5	- 10,6	1,5
– Bruto plače na zaposlenega - zasebni sektor, realna rast v %	4,1	- 3,1	- 0,8
CENE IN EFEKTIVNI TEČAJ, PREDPOSTAVKE:			
– Inflacija (povprečje leta), v % ³	1,9	8,9	6,0
– Realni efektivni tečaj (deflator stroški dela na enoto proizvoda)	- 1,8	- 3,0	1,4
– BDP v evrskem območju, realna rast v %	5,3	3,1	0,4
– Cene nafte Brent, v EUR	59,9	97,6	87,6
– Cene neenergetskih surovin v USD, rast	34,4	7,0	- 4,0
POTROŠNJA:			
– Končna potrošnja, realna rast v %	8,4	4,3	0,7
– Končna potrošnja, delež v BDP v %	71,8	73,0	73,0
– Zasebna potrošnja, realna rast v %	9,5	5,4	0,3
– Zasebna potrošnja, delež v BDP v %	51,1	53,9	53,5
– Državna potrošnja, realna rast v %	5,8	1,4	1,7
– Državna potrošnja, delež v BDP v %	20,6	19,1	19,5
– Bruto investicije v osnovna sredstva, realna rast v %	13,7	6,5	2,5
– Bruto investicije v osnovna sredstva, delež v BDP v %	20,3	22,3	22,1

Iz zgornje tabele je razvidno, da se za leto 2023 predvideva občutno umirjanje gospodarske rasti in gospodarske aktivnosti glede na letošnje leto.

Glavni razlog je v negativnih posledicah vojne v Ukrajini na svetovno gospodarstvo. Zaradi visokih cen energentov, kovin in prehranskih surovin bi lahko prišlo do večjega zmanjšanja gospodarske rasti ter povišanja cen, kar bi povzročilo stopnjevanje inflacijskih pritiskov. Vse to bi lahko povzročilo zmanjšanje realnega prihodka gospodinjstev in dobičkov podjetij, kar bi skupaj z zmanjšanim zaupanjem vplivalo na nižjo potrošnjo ter investicije.

² Vir: <https://www.umar.gov.si/>

³ Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin.

To pomeni, da bi se lahko tudi prihodek državnega proračuna preko vplačil davkov znižal, kar bi lahko povzročilo preko različnih kanalov tudi upad prihodkov občin. Poleg-tega je potrebno pri pripravi finančnih načrtov upoštevati nekatere druge pomembne informacije glede splošne gospodarske in finančne situacije v Sloveniji za leto 2023, in sicer:

- čeprav se je situacija z epidemijo COVID-19 v letošnjem letu počasi umirjala in stabilizirala, še vedno obstajajo določena tveganja o morebitnem ponovnem izbruhu epidemije v jesenskih mesecih, kar bi lahko ponovno povzročilo poslabševanje splošne gospodarske in finančne situacije v Sloveniji tudi v prihodnjem letu;
- zaradi epidemije COVID-19 ter preteklih ukrepov vlade za ublažitev njenih posledic, se lahko tudi v prihodnjem letu pritiski na javnofinančno situacijo v Sloveniji ne bi bistveno zmanjšali. Tako imamo še vedno precej visok javni dolg, ki ga je ob nujnosti ohranjanja proračunskega primanjkljaja državnega proračuna v začrtanih okvirih težko zmanjševati. Vse to bi še vedno lahko pomenilo manjši manevrski prostor za dvig javnofinančnih prihodkov občin, npr. ohranjanje povprečnine na nižji ravni od potrebne višine, nižja sredstva za uravnoteženje razvitosti občin...;
- kljub temu, da je splošna gospodarska in finančna situacija v Sloveniji precej boljša kot zadnjih nekaj let, še vedno obstaja določeno tveganje o nižjih dejanskih prihodkih občine, ki niso davčne narave, to so npr. nedavčni in kapitalski prihodki občine (zaradi manjšega obsega novogradenj, visoke cene nepremičnin ter s tem nezainteresiranosti za nakup občinskih stanovanj...);
- čeprav je v zadnjih letih prišlo do dvigovanja povprečnine ter s tem prihodkov iz naslova dohodnine, je ta še vedno na nižji ravni, kot bi po nekaterih ocenah morala biti glede na obseg zakonskih nalog občin;
- precej slabše možnosti občin za pridobivanje nepovratnih sredstev na javnih razpisih, saj je delež sofinanciranja upravičenih stroškov s strani države ali EU precej nižji, kot je bil v preteklih letih. To pomeni večji del lastnih sredstev, ki jih mora občina zagotoviti pri posameznem projektu;
- verjetnost povečanja odhodkov, ki so povezani z nujnimi in zakonsko določenimi nalogami občine, to povečanje pa je posledica različnih dejavnikov, na katere pa občina praktično nima nobenega vpliva (več otrok v vzgojno-izobraževalnem procesu ter povečevanje cene programa vrtca, podaljšanje linij šolskih prevozov, več oskrbovancev v domu za ostarele, več prosilcev za storitev pomoči na domu, ostra zima, vse več neurij v poletnih mesecih in potrebno saniranje lokalnih cest in javnih poti...).

Načrtovanje odhodkov za plače in materialne stroške (tudi stroškov za PPU) naj odraža v dejansko potrebo in ne pavšalna indeksacije na preteklo leto.

Na podlagi navedenega navajamo nekaj finančnih izhodišč:

3.1 Povprečna letna rast cen življenjskih potrebščin

Povprečna letna rast cen življenjskih potrebščin v letu 2023 je ocenjena na 6,0 %. Glede na predvideno minimalno povečanje prihodkov iz naslova glavarine je potrebno pri načrtovanju odhodkov upoštevati nadaljnje varčevanje in pri materialnih stroških planirati stroške na ravni iz leta 2022.

3.2 Planiranje plač

Vlada RS in sindikati javnega sektorja so 13. oktobra 2022 podpisali dogovor o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023. V skladu z dogovorom se s 1. oktobrom 2022 vrednost plačnih razredov zvišuje za 4,5 odstotka. Večini v javnem sektorju se bodo nato plače dvignile še enkrat, in to s 1. aprilom 2023, takrat za en plačni razred, kar pomeni približno štiriodstoten dvig.

Izhodišče za načrtovanje stroškov dela naj bo masa sredstev za kritje stroškov dela na ravni leta 2022. Poleg zgoraj navedenih dogovorov med Vlado RS in sindikati pa se upošteva tudi učinke realiziranih napredovanj v letu 2022 in 2023. V primeru uveljavitve sprememb po 1. 1. 2023 na področju izplačil iz naslova napredovanj v višje razrede in višine plačne lestvice, se bodo razlike plač izjemoma usklajevale naknadno še v rebalansu proračuna za leto 2023.

Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence se upoštevajo v enakih višinah kot za leto 2022. Sklep o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 103/2022 dne 29. 7. 2022. Morebitne spremembe se bodo upoštevale pri pripravi rebalansa proračuna za leto 2023.

Pri planiranju sredstev za prispevke na in iz bruto plače upoštevajte enake stopnje prispevkov, kot veljajo v letu 2022.

Sredstva za dodatek na delovno dobo se planirajo v višini 0,33 % osnovne letne plače za vsako dopolnjeno delovno leto (25. člen KPJS).

Sredstva za druge prejemke zaposlenih, ki se izkazujejo na proračunskih postavkah za plače (dodatek za delovno dobo, za zahtevnost dela, za opravljanje dodatnih nalog...), pa se načrtujejo v skladu s predvidenimi omejitvami in v višini trenutno veljavnih predpisov.

3.3 Regres za letni dopust 2023

Regres za letni dopust za leto 2023 načrtuje v enakih zneskih kot v letu 2022, pri tem pa se upošteva, da je višina izplačanega regresa zaposlenemu znašala 1.074,43 EUR in hkrati tudi poračun do višjega regresa, ki je določen glede na plačni razred zaposlenega (dogovor med sindikati in vlado iz ne 13. 10. 2022). Morebitne spremembe se bodo upoštevale pri rebalansu za leto 2023.

3.4 Planiranje nadomestil in povračil

Sredstva za prehrano naj se planirajo v višini 6,15 EUR na dan. V skladu z določbami aneksov h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev v javnem sektorju se znesek regresa za prehrano med delom vsakih 6 mesecev usklajuje z rastjo cen prehrabnih izdelkov na podlagi podatkov Statističnega urada RS. Morebitne spremembe se bodo upoštevale pri rebalansu za leto 2023.

V skladu z določbami aneksov h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev v javnem sektorju se zneski nadomestila za ločeno življenje, dnevnic za službena potovanja v državi, jubilejnih nagrad in solidarnostnih pomoči uskladijo enkrat letno z rastjo cen življenjskih potrebščin, in sicer na podlagi uradnega podatka Statističnega urada RS o medletni rasti cen življenjskih potrebščin decembra preteklega leta glede na december predpreteklega leta. Prevoz na delo in z dela se za leto 2023 planira v višini dejanskih stroškov in v skladu z 168. členom ZUJF, nadomestilo za ločeno življenje pa se načrtuje v višini 147,43 EUR.

Sredstva za prehrano med delom in sredstva za prevoz na delo je potrebno planirati samo za dneve prisotnosti na delu, v času praznikov, letnega dopusta ter bolniške zaposleni do teh povračil niso upravičeni.

3.5 Jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči, odpravnine

Jubilejna nagrada se izplača javnemu uslužbencu ob izplačilu plače v naslednjem mesecu po izpolnitvi pogojev. Delovna doba po 177. členu ZUJF je delovna doba, ki jo je javni uslužbenec izpolnil pri delodajalcih v javnem sektorju. Višina jubilejne nagrade, ki pripada javnemu uslužbencu je:

- za 10 let delovne dobe 302,91 EUR,
- za 20 let delovne dobe 454,35 EUR,
- za 30 let delovne dobe 605,81 EUR,
- za 40 let delovne dobe 605,81 EUR.

Solidarnostne pomoči se v javnem sektorju planirajo v višini 605,81 EUR. Odpravnine ob upokojitvi se planirajo v skladu z 179. členom ZUJF.

3.6 Planiranje investicijskih odhodkov

Finančni načrti za investicije (sredstva za nakup in gradnjo osnovnih sredstev, rekonstrukcije, adaptacije in investicijsko vzdrževanje) morajo biti pripravljene po posameznih investicijah (Obrazec 3), pri čemer je potrebno prikazati strukturo in predvideno dinamiko financiranja po letih za celotno investicijo. Podatki o projektih v načrtu razvojnih programov se izpolnjujejo za vsak projekt posebej, ne glede na njegovo vrednost in vsebujejo podatke o načrtovanem financiranju od leta 2023 do leta 2026 ter obvezno vire financiranja (državni, občinski proračun, ostali viri financiranja). Investicijam določite tudi prioriteten vrstni red izvajanja.

V Načrt razvojnih programov (NRP) se načrtuje vsak projekt kot celota ter z načrtovanimi viri financiranja za njihovo izvedbo po posameznih letih. NRP mora biti sestavljen po pravilih, ki so določena v ZJF.

Pri planiranju investicij občina prioritarno upošteva sprejete investicijske programe, ki so vključeni v že sprejet Načrt razvojnih programov 2022-2025. Šele po uskladitvi virov za obstoječe projekte se v Načrt razvojnih programov 2023-2026 lahko uvrstijo novi projekti.

4. OPIS NAČRTOVANIH POLITIK OBČINE

Pri pripravi predlogov finančnih načrtov za občinski proračun za leto 2023 je potrebno upoštevati tudi prioritete občine ter občinskega proračuna za prihodnje leto. Občina Dol pri Ljubljani bo s politiko javnih izdatkov v letu 2023 skrbela za uresničevanje nalog, ki jih občini predpisuje zakonodaja. Med te naloge sodi tako vzdrževanje in čiščenje cest, zagotavljanje otroškega varstva in šolskih prevozov, zagotavljanje izvajanja dejavnosti osnovnošolskega izobraževanja, oskrbe v domovih za ostarele in invalide, izvajanje storitve pomoči na domu, zagotavljanje javne razsvetljave, nemoteno delovanje organov občine, zagotavljanje sredstev za delovanje knjižnice, najrazličnejših društev... Prav tako bo občina del finančnih sredstev namenila tudi za potrebno in nujno delovanje ter poslovanje javnih zavodov občine, ki tudi predstavlja eno izmed načrtovanih usmeritev delovanja občine.

Javni izdatki omogočajo financiranje dejavnosti, ki vsem občanom zagotavljajo enake pogoje, dostop in obseg storitev ter s tem povečujejo družbeno blaginjo. Cilj proračunske politike je, da se ob čim nižjih stroških dosežejo zastavljeni cilji.

Uresničevanje nalog občine je opredeljeno v Načrtu razvojnih programov za obdobje 2022-2025 in izraža razvojno politiko občine na področju investicijskih izdatkov in državnih pomoči ter drugih razvojnih projektov za štiri leta oziroma do dokončanja investicije.

Na področju izvajanja investicij in projektov bo prioriteta občine v prihodnjih letih širitev vrtca Dolsko, ki bo predstavljala precej velik finančni zalogaj za občinski proračun. Kljub temu obsežnemu projektu se bo tudi v prihodnjih letih v okviru finančnih zmožnosti in razpoložljivih sredstev nadaljevalo z investiranjem v potrebno osnovno infrastrukturo na območju celotne občine. Tako bo občina del finančnih sredstev namenila za prometno infrastrukturo (adaptiranje in asfaltiranje lokalnih cest ter javnih poti) ter vodovodna omrežja (nadaljevanje urejanja obstoječih in izgradnja novih javnih vodovodov, kjer le-teh še ni). Poleg tega bo občina nadaljevala z načrtovanjem in izgradnjo kanalizacijskega omrežja v Dolskem in Dolu pri Ljubljani ter novih sistemov kanalizacije na drugih območjih občine. Med večjimi in obsežnejšimi investicijami občine v prihodnjih letih se načrtuje še nujne sanacije usadov na lokacijah Zagorica, Vrh pri Dolskem in Križevska vas. Poleg tega bo morala občina v prihodnjih letih še vedno precej finančnih sredstev nameniti za odkupe zemljišč od fizičnih oseb pod lokalnimi cestami ter s tein povezanimi geodetskimi storitvami.

Razpoložljiva investicijska sredstva se bodo namenila še za investicije na področju kulture, prostorskega planiranja in stanovanjsko komunalne dejavnosti, varovanje okolja in naravne dediščine ter izobraževanja, spodbujanju razvoja turizma, zdravstvenega varstva ter civilni zaščiti in protipožarni varnosti v občini.

5. OCENA BILANCE PRIHODKOV IN ODHODKOV, RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB TER RAČUNA FINANCIRANJA OBČINSKEGA PRORAČUNA

Občina Dol pri Ljubljani predvideva pripravo in sprejem enoletnega proračuna, to je za leto 2023. Ocenjeni obseg plana proračuna Občine Dol pri Ljubljani za leto 2023 je predviden v višini obsega proračuna iz leta 2022.

Priprava občinskega proračuna za leto 2023 bo izhajala iz ocene realizacije proračuna za tekoče leto 2022 tako na prihodkovni kakor tudi na odhodkovni strani. Upoštevana bodo izhodišča, ki nam jih je posredovalo Ministrstvo za finance za pripravo predlogov proračunov.

V letu 2023 vlada napoveduje še delne spremembe v financiranju občin. V kolikor bo občina prejela podatke o znižanju morebitnih prihodkov, bo to imelo vpliv na oblikovanje proračunskih uporabnikov, tako posrednih kot neposrednih, o čemer bodo vsi obveščeni preko dodatka k tem navodilom (objava na spletni strani www.dol.si).

Na podlagi temeljnih ekonomskih izhodišč in predpostavk ter načrtovanih politik in usmeritev občine je pripravljena ocena bilance prihodkov in odhodkov za prihodnje leto:

– Prejemki oz. prihodki proračuna občine

Za leto 2023 predvidevamo prihodke v skupni višini do 6.700.000 EUR. Najpomembnejši prihodek občine za financiranje redne dejavnosti je dohodnina. Po izračunih Ministrstva za finance, upoštevajoč primerno porabo, korekcijske faktorje in pobrano dohodnino, bo Občina Dol pri Ljubljani v letu 2023 prejela 4.067.236 EUR dohodnine⁴. Kljub temu, da je trenutno za leto 2023 sprejeta nekoliko višja povprečnina kot velja za letošnje leto, je nova vlada že podala svoj predlog, po katerem bi se povprečnina za prihodnje leto nekoliko znižala. Sredstva iz naslova uravnoteženje razvitosti občin pa za leto 2023 prinašajo 111.654 EUR. V letu 2023 izplačila občinam iz naslova finančne izravnave iz državnega proračuna niso predvidena.

⁴ V 58. členu predloga ZIPRS2324 je povprečnina za leti 2023 in 2024 predlagana v višini 667 EUR.

– **Izdatki oz. odhodki proračuna občine**

Predvidena višina sredstev odhodkov v letu 2023 temelji na oceni realizacije za leto 2022. Za tekočo porabo (tekoči odhodki in tekoči transferi) za leto 2023 je ocenjena na 4.300.000 EUR, za investicije (investicijski odhodki in investicijski transferi) pa na 3.500.000 EUR – upoštevajoče pozitivno razlike stanja na računu. Pri tem ne smemo pozabiti, da je v računu financiranja v letu 2023 predvideno odplačilo glavnice po obstoječih kreditnih pogodbah v skupni višini 210.000 EUR.

– **Zadolževanje in največji obseg možnega zadolževanja**

Obstoječe stanje zadolževanja občine ob koncu leta 2023 (predvideno odplačilo glavnice po obstoječih pogodbah) znašalo 2.870.000 EUR. Odplačila glavnice po kreditni pogodbi, sklenjeni v letu 2021, se bodo zaključila v letu 2036.

Iz izračuna največjega obsega možnega zadolževanja Občine Dol pri Ljubljani za leto 2022, ki je določen v 10.b členu ZFO-1, na dan 13. 10. 2022 izhaja, da bi se občina v letu 2022 lahko zadolžila za tak obseg zadolžitve, ki bi dovoljeval letno odplačilo glavnice in obresti do višine 370.592 EUR, kar je odvisno tudi od ročnosti kredita. O tem, ali bo potrebna dodatna zadolžitev za zaključevanje investicij v letu 2023, še ni odločeno.

6. OKVIRNI PREDLOG OBSEGA FINANČNEGA NAČRTA POSAMEZNEGA NEPOSREDNEGA PRORAČUNSKEGA UPORABNIKA V PRIHODNJIH DVEH LETIH

Vsi proračunski uporabniki morajo svoje tekoče odhodke v letu 2023 načrtovati v okviru veljavnega proračuna v letu 2022, ob zasledovanju cilja znižanja celotnih tekočih odhodkov in transferov na katere ima vpliv občina. Zavedati se je potrebno, da na področju socialnih transferov (financiranje vrtca, doma za ostarele in invalide...) je Občina zakonsko dolžna plačevati te storitve, nima pa nobenega vpliva na višino plačila, normative, itd.

Priprava finančnih načrtov naj temelji na odražanju dejanske potrebe in realne možnosti financiranja, upoštevaje realna znižanja razpoložljivih sredstev. Ob tem vas seznanjamo, da za leto 2023 pričakujemo predloge finančnih načrtov, ki bodo upoštevali razmere v okolju, vključno z navodili Vlade RS glede uravnoteženja stroškov ter drugih zakonskih predpisov, ki se dotikajo priprave finančnih načrtov in proračuna.

7. NAČIN PRIPRAVE OBČINSKEGA PRORAČUNA IN PREDLOGOV FINANČNIH NAČRTOV PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV

Pri pripravi in izvrševanju občinskega proračuna si je treba prizadevati za makroekonomsko stabilnost ter zagotavljati trajen in stabilen narodnogospodarski razvoj. Potrebno je spoštovati načeli učinkovitosti in gospodarnosti. Vsi prejemki služijo za pokrivanje vseh izdatkov, razen če ni določeno drugače z zakonom ali zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto ali v odloku, s katerim se sprejme občinski proračun (t.i. namenski prihodki). Občinski proračun mora biti uravnotežen med prejemki in izdatki, upoštevajoč stanje sredstev na računu.

Finančni načrt mora obsegati vsa morebitna načrtovana finančna sredstva, ki naj bi bila vključena v predlogu proračuna Občine Dol pri Ljubljani za leto 2023, in sicer za:

- plače in prispevke (ločeno za plače in druge izdatke zaposlenim, prispevke delodajalcev ter premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja),
- materialne stroške posrednega uporabnika (izdatke za blago in storitve),
- druge tekoče transfere v javne zavode,
- investicije (npr. novogradnje in nakup opreme) in investicijsko vzdrževanje.

Poleg tega naj finančni načrt zajema tudi ločen prikaz prihodkov in odhodkov, ki so posledica lastne oziroma tržne dejavnosti posrednega uporabnika občinskega proračuna (Obrazec 4). Finančni načrt naj bo pripravljen tako, da bo prikazoval finančna sredstva posamezne skupine tako za realizirano višino v letu 2021 in oceno realizacije za leto 2022 kot tudi plan oziroma načrtovano višino potrebnih sredstev za leto 2023 (Priloga 1-1, Priloga 2-1 in Priloga 2-2).

Prav tako mora finančni načrt vsebovati natančno pisno obrazložitev za kakšne namene so načrtovana in katere cilje se poskuša doseči s predlaganimi finančnimi sredstvi, ki naj bi bila vključena v proračunu občine za prihodnje leto.

Pri pripravi vaših finančnih načrtov upoštevajte da:

- morate kot proračunski uporabnik pripraviti predloge finančnih načrtov na podlagi izhodišč, ki veljajo za občinski proračun (27. člen ZJF),
- sredstva za materialne stroške (izdatke za blago in storitve) planirate na podlagi ocene dejanske porabe in jih ne indeksirate,
- mora finančni načrt zajemati vse predvidene prejemke in izdatke, ki bodo plačani v korist in izplačani v breme proračunskega uporabnika v proračunskem oz. koledarskem letu (načelo denarnega toka),
- morajo biti v finančnem načrtu ločeno prikazani vsi prihodki in odhodkov, ki jih proračunski uporabnik pridobi in izplača iz naslova opravljanja javne službe ter iz naslova opravljanja tržne dejavnosti.

Občinski proračun je, poleg splošnega in posebnega dela, sestavljen tudi iz Načrta razvoj programov (NRP). Le-ta predstavlja sestavni del proračuna, ki izkazuje načrtovane izdatke proračuna za državne pomoči in investicije, zato je tudi pri njegovi sestavi potrebno upoštevati temeljila proračunska načela, med katerimi je tudi načelo večletnosti proračunskega načrtovanja. Narava tega dokumenta izkazuje razvojno naravnost občine. Ker so interesi proračunskih uporabnikov po izvajanju investicij pogosto zelo veliki, hkrati pa so proračunski viri financiranja izrazito omejeni, so v predpisih predvideni postopki za ocenjevanje učinkovitosti projektov z namenom, da bi se izbrali projekti, ki največ prispevajo k trajnostnemu razvoju družbe, in izločijo tisti, ki tega ne omogočajo. Ker mora občina v tem dokumentu načrtovati sredstva za prihodnja leta (uvrščanje najmanj na podlagi DIIP-a ali pa dolgoročnega programa kadar gre za podobne investicije/povezane ukrepe manjših vrednosti), morajo že predlogi finančnih načrtov PPU opredeljevati upravičenost nabav oz. del, saj bo le na podlagi tega lahko občina vključevala investicijske transfere za upravičene oziroma prioritete namene investitorjev.

V skladu z navedenim morate pripraviti srednjeročni program nabav, investicij in investicijsko-vzdrževalnih del tako, da na priloženem obrazcu navedete (Obrazec 3):

- 1) Naziv oziroma opis načrtovanih nabav, investicij ali del za štiriletno obdobje,
- 2) Okviren čas izvedbe postopka (obvezno se navede vsaj leto),
- 3) Določitev prioritet investicij in nabav (določite vrstni red nabav, investicij in investicijsko vzdrževalnih del, za katere je potrebno, da so sofinancirana iz proračuna za vsako posamezno leto, npr. po številko 1 najpomembnejši in najnujnejši),
- 4) Ocenjena vrednost celotne nabave, investicije in del (v primeru da gre za periodične nabave), ali posamezne nabave, investicije in del,
- 5) Navedba podlage za ocenjeno vrednost (npr. predračuni, popisi del, povpraševanja na trgu),
- 6) Zneski (so)financiranja iz občinskega proračuna za posamezno leto nabave, investicije in dela.

Pri pripravi vaših predlogov finančnih načrtov in srednjeročnih programov upoštevajte temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke ter načrtovane prioritete (politika) in predvidene zmožnosti občine v letu 2023 in prihodnjih proračunskih letih. Na podlagi tega oblikujte svoje predloge na realnih in za občino ter njen proračun finančno dosegljivih in uresničljivih temeljih.

8. TERMINSKI NAČRT ZA PRIPRAVO OBČINSKEGA PRORAČUNA

Predvideni terminski načrt priprave občinskega proračuna za leto 2023 je naslednji:

oktober 2022	Posredovanje navodila neposrednim (občinski svet, nadzorni odbor, župan, občinska uprava) ter posrednim uporabnikom občinskega proračuna (zavodom, katerih ustanovitelj ali soustanovitelj je Občina, SOU, ostalim stalnim pogodbenim izvajalcem) in jih objavi na spletni strani www.
november 2022, december 2022	Priprava in predložitev predlogov finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna občine
november 2022, december 2022	Priprava in predložitev predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov proračuna občine
december 2022, januar 2023	Pregled finančnih načrtov, obdelava prejetega gradiva, priprava predloga (uskaljevanje in uravnoteženje proračuna) in potrebnih obrazložitvev proračuna občine za leto 2023
januar 2023	Usklajevanje predloga proračuna
januar 2023 (10 dni pred sejo)	Posredovanje vabila in gradiva za sejo Občinskega sveta.
januar 2023	Seja občinskega sveta: 1.obravnava in sprejetje sklepa za javno razpravo.
januar 2023, februar 2023	Javna razprava o predlogu proračuna občine za leto 2023 (delovna telesa, vaški odbori, zainteresirana javnost)
februar 2023	Usklajevanje in priprava predloga proračuna za 2. obravnavo na seji občinskega sveta

februar 2023 (10 dni pred sejo)	Posredovanje vabila in gradiva za sejo Občinskega sveta.
februar 2023, marec 2023	Seja Občinskega sveta: 2. obravnava in sprejem sklepa o Odloku proračuna za leto 2023
marec 2023	Objava sprejetega proračuna v Uradnem listu RS

9. ROK ZA PREDLOŽITEV FINANČNIH NAČRTOV

Finančne načrte oz. predloge za proračunsko leto 2023, pripravljene na podlagi navedenih izhodišč, morajo posredni in neposredni uporabniki posredovati v pisni obliki na e-naslov obcina@dol.si ali po pošti na naslov Občina Dol pri Ljubljani, Dol pri Ljubljani 1, 1262 Dol pri Ljubljani, in sicer najkasneje **do 15. 12. 2022.**

Prosimo, da opredelite tudi ime, priimek in e-mail (ali telefonsko številko) kontaktne osebe za vaše področje zaradi lažjega in hitrejšega komuniciranja.

V primeru kakršnihkoli sprememb izhodišč vas bomo naknadno pisno obvestili.

Lep pozdrav!

Željko Savič, župan

Priloge:

- Obrazci in priloge (Excel datoteka)

Poslati:

- Članom občinskega sveta Občine Dol pri Ljubljani (ko bodo imenovani),
- Članom nadzornega odbora Občine Dol pri Ljubljani (ko bodo imenovani),
- Zaposlenim v občinski upravi,
- Skupni občinski upravi občin Dol pri Ljubljani, Litija, Šentrupert in Šmartno pri Litiji,
- Predsednikom vaških odborov Občine Dol pri Ljubljani (ko bodo imenovani),
- Predsedniku Civilne zaščite Dol pri Ljubljani,
- Predsedniku Gasilke zveze Dol-Dolsko,
- Osnovni šoli Janka Modra, Dol pri Ljubljani,
- Mestni knjižnici Ljubljana,
- JSKD.

Objaviti na www.dol.si.